

รายงานสถานการณ์สินค้าข้าวในฟิลิปปินส์

1. สถานการณ์การผลิตและการบริโภค

ฟิลิปปินส์เป็นตลาดผู้บริโภคนขนาดใหญ่อันดับสองของอาเซียน ด้วยจำนวนประชากรประมาณ 110 ล้านคน ในปัจจุบันและเป็นประเทศที่บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก ชาวฟิลิปปินส์บริโภคข้าวจำนวนมากโดยมีอัตราการบริโภคประมาณ 118.81 กิโลกรัมต่อคนต่อปี หรือประมาณ 325.5 กรัมต่อคนต่อวัน เนื่องจากข้าวเป็นอาหารหลักที่ต้องรับประทานกับอาหารทุกประเภท ขนมหวานและขนมทานเล่นหลายชนิด ยังทำมาจากข้าวด้วย เช่นเดียวกับ อย่างไรก็ตาม ฟิลิปปินส์ไม่สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ โดยจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศประมาณ 2 – 3 ล้านตันต่อปี

1.1 การผลิต

- ข้อมูลจาก USDA ระบุว่าในระหว่างปีการผลิต 2562/63 - 2563/64 ฟิลิปปินส์มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยปีละ 12.17 ล้านตัน สำหรับปีการผลิต 2564/65 คาดว่าฟิลิปปินส์จะมีผลผลิตข้าวประมาณ 12.30 ล้านตัน ลดลงจากปีการผลิต 2563/64 ที่มีปริมาณผลผลิตข้าว 12.40 ล้านตัน หรือลดลงร้อยละ 0.81

- สำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (PSA) คาดการณ์ว่าในช่วงไตรมาสแรกของปี 2564 (เดือนมกราคม – มีนาคม) จะมีปริมาณผลผลิตข้าวเปลือก 4.57 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 7.2 จากไตรมาสแรกของปี 2563 ที่มีปริมาณ 4.26 ล้านตัน และคาดการณ์ว่าผลผลิตต่อเฮกตาร์จะเพิ่มขึ้นเป็น 3.98 ตันต่อเฮกตาร์ จาก 3.88 ตันต่อเฮกตาร์

- ฟิลิปปินส์มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวคิดเป็นร้อยละ 35 ของพื้นที่เพาะปลูกพืชเกษตรทั้งหมด ทั้งนี้ ในอนาคตคาดว่าจะการผลิตจะเติบโตอย่างจำกัด ด้วยพื้นที่การเกษตรที่มีว่างไม่เพียงพอ เพราะประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและประกอบไปด้วยเกาะเล็ก ๆ หลายเกาะ ไม่เหมาะต่อการขยายการผลิตข้าว นอกจากนี้ พื้นที่ชุ่มน้ำหรือพื้นที่เพาะปลูกพืชอื่นๆ มีจำกัด ในขณะที่พื้นที่อาศัยเขตเมืองขยายเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมมากขึ้น

1.2 การบริโภค

- ระหว่างปี 2562/63 – 2563/64 ฟิลิปปินส์บริโภคข้าวเฉลี่ย 14.38 ล้านตันข้าวสารต่อปี สำหรับปี 2564/65 คาดว่าฟิลิปปินส์จะมีการบริโภคข้าวจำนวน 14.50 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจากปี 2563/64 ที่มีการบริโภค 14.45 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35 ทั้งนี้ ฟิลิปปินส์มีการบริโภคข้าวประมาณ 36,000 ตันต่อวัน

- ข้อมูลจาก USDA ระบุว่า การบริโภคข้าวคิดเป็นประมาณร้อยละ 20 ของงบประมาณของครัวเรือนชาวฟิลิปปินส์ แต่สำหรับครัวเรือนที่มีรายได้น้อยหรือยากจนอาจคิดเป็นถึงประมาณร้อยละ 30

สถานการณ์การผลิตและการบริโภคข้าวภายในประเทศ

ข้อมูล	ปี 2562/63	ปี 2563/64	ปี 2564/65	Δ % 63/64
พื้นที่เพาะปลูก (ล้านเฮกตาร์)	4.637	4.650	N/A	0.28
การผลิต (ล้านตัน)	11.93	12.40	12.30	-0.81
การบริโภคข้าว (ล้านตัน)	14.30	14.45	14.50	0.35
การนำเข้าข้าว (ล้านตัน)	2.45	2.10	2.10	-

ที่มา : USDA (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2564) สำหรับพื้นที่เพาะปลูกเป็นข้อมูลล่าสุด ณ เดือนธันวาคม 2563

1.3 สต็อกข้าวภายในประเทศ

ณ วันที่ 1 เมษายน 2564 ฟิลิปปินส์มีปริมาณสต็อกข้าวรวม 2.44 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากเดือนมีนาคม 2564 ที่มีปริมาณสต็อก 2.08 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 และมีปริมาณสต็อกเพิ่มขึ้นจากเดือนเมษายน 2563 ที่มีปริมาณ 2.37 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 โดยแบ่งเป็นสต็อกข้าวครัวเรือน 1.46 ล้านตัน สต็อกข้าวเชิงพาณิชย์ 7.38 แสนตัน และสต็อกข้าวของหน่วยงาน National Food Authority (NFA) 2.41 แสนตัน

SECTOR	Percent share to total stocks	Stocks, in '000 Metric Tons			Percentage Change	
		01 April 2020	01 March 2021	01 April 2021	01 Apr 2021/01 Apr 2020	01 Apr 2021/01 Mar 2021
TOTAL STOCKS	100.0	2,387.87	2,080.10	2,444.31	3.2	17.5
Household	59.9	1,243.01	1,230.13	1,464.98	17.9	19.1
Commercial	30.2	709.55	584.66	738.16	4.0	26.3
NFA	9.9	415.31	265.32	241.17	-41.9	-9.1

ที่มา:Philippine Statistics Authority (เข้าถึงข้อมูลวันที่ 30 มิถุนายน 2564)

2. การส่งออก

2.1 ผลผลิตข้าวของฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการบริโภคภายในประเทศ แต่จะมีการส่งออกข้าวบางส่วน โดยส่วนใหญ่จะเป็นข้าวกลุ่มพรีเมียม โดยระหว่างปี 2561 – 2563 ฟิลิปปินส์ส่งออกข้าวเฉลี่ยปีละ 291.82 ตัน โดยในปี 2563 ฟิลิปปินส์ส่งออก 313.04 ตัน ลดลงจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 330.14 ตัน หรือลดลงร้อยละ 5.1

2.2 สำหรับในปี 2564 (เดือนมกราคม - เมษายน) ฟิลิปปินส์ส่งออกข้าวปริมาณ 128.34 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2563 ที่มีปริมาณส่งออก 81.97 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.57 ตลาดส่งออกหลัก ได้แก่ คุเวต สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และ กาตาร์

สถิติการส่งออกปี 2561 – 2564 (เดือนมกราคม - เมษายน)

	ประเทศ	ปริมาณการส่งออก (ตัน)					ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)			Δ%
		2561	2562	2563	2563	2564	2563	2563	2564	
					ม.ค. - มี.ค.			ม.ค.-มี.ค.		
	โลก	232.29	330.14	313.04	81.97	128.34	100	100	100	56.57
1.	คุเวต	19.58	19.56	0.51	-	38.30	0.16	-	29.85	-
2.	UAE	78.67	149.63	112.34	35.67	37.66	35.89	43.51	29.34	5.58
3.	กาตาร์	-	76.45	54.10	13.47	19.70	17.28	16.43	15.35	46.24
4.	ซาอุดีอาระเบีย	19.72	38.04	57.19	18.56	19.36	18.27	22.65	15.09	4.32
4.	สหรัฐฯ	-	4.54	10.09	6.05	6.50	3.22	7.38	5.06	7.40

ที่มา : Global Trade Atlas

3. การนำเข้า

3.1 ในระหว่างปี 2561 - 2563 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวเฉลี่ยปีละ 2.21 ล้านตัน โดยในปี 2563 ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวปริมาณ 2,087,022 ตัน ลดลงจากปี 2562 ที่มีการนำเข้า 2,768,197 ตัน หรือลดลงร้อยละ 55.19

3.2 สำหรับในปี 2564 (เดือนมกราคม - เมษายน) ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าวปริมาณ 833,383 ตัน เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2563 ที่มีปริมาณนำเข้า 657,340 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.78 โดยแหล่งนำเข้าข้าวสำคัญ อันดับ 1 คือเวียดนาม (ร้อยละ 90.82) รองลงมาได้แก่ เมียนมา (ร้อยละ 3.88) และไทย (ร้อยละ 3.63) ตามลำดับ

สถิติการนำเข้าปี 2561 – 2564 (เดือนมกราคม – เมษายน)

	ประเทศ	ปริมาณนำเข้า (ตัน)					ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)			△%
		2561	2562	2563	2563	2564	2563	2563	2564	
					ม.ค. - เม.ย.			ม.ค. - เม.ย.		
	โลก	1,783,783	2,768,197	2,087,022	657,340	833,383	100	100	100	26.78
1.	เวียดนาม	680,054	2,024,370	1,789,752	562,033	756,911	85.76	85.50	90.82	34.67
2.	เมียนมา	62,554	218,016	158,074	62,120	32,300	7.57	9.45	3.88	-48.00
3.	ไทย	852,602	350,349	67,733	28,068	30,214	3.25	4.27	3.63	7.65
4.	จีน	58,311	12,722	35,253	2,870	7,700	1.69	0.44	0.92	168.27
5.	กัมพูชา	13.20	-	203.25	203	2,522	0.01	0.03	0.30	1,140.80

ที่มา : Global Trade Atlas

	ประเทศ	มูลค่าการนำเข้า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)					ส่วนแบ่งตลาด (ร้อยละ)			△%
		2561	2562	2563	2563	2564	2563	2563	2564	
					ม.ค. - เม.ย.			ม.ค. - เม.ย.		
	โลก	696.11	951.30	821.60	227.12	348.65	100	100	100	53.51
1.	เวียดนาม	265.33	667.86	649.39	190.63	305.20	79.04	83.93	87.54	60.10
2.	จีน	29.50	13.12	39.59	3.26	15.40	4.82	1.44	4.42	372.55
3.	ไทย	334.85	132.38	27.45	11.07	12.77	3.34	4.87	3.66	15.35
4.	เมียนมา	3.31	63.70	51.11	18.09	12.07	6.22	7.96	3.46	-33.28
5.	อินเดีย	42.68	19.96	46.98	2.21	1.17	5.72	0.97	0.34	-47.16

ที่มา : Global Trade Atlas

3.2 ฟิฟิลิปินส์ออกกฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าว (Rice Tariffication Bill Rice หรือ หรือ Republic Act No.11203) มาบังคับใช้แทนนโยบายการจำกัดการนำเข้าข้าวเชิงปริมาณ (Quantitative Restrictions – QR) โดยคาดหวังว่าจะช่วยลดภาวะเงินเฟ้อ ทำให้สินค้ามีราคาต่ำลง โดยกฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคม 2562 สรุปรายละเอียดของกฎหมายดังกล่าว ดังนี้

(1) ข้าวที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนเสียภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 35 และนอกประเทศอาเซียนเสียภาษีร้อยละ 40 ภายในปริมาณนำเข้า (Minimum Access Volume: MAV) 350,000 ตัน และร้อยละ 180 สำหรับปริมาณนอก MAV (ซึ่งเป็นอัตราเพดานสูงสุด แต่ปัจจุบันฟิลิปปินส์เรียกเก็บที่ร้อยละ 50)

(2) ผู้นำเข้าจะต้องขอใบอนุญาตนำเข้า รวมทั้งใบอนุญาตสุขอนามัยและใบอนุญาตสุขอนามัยพืชจากหน่วยงาน Bureau of Plant Industry (BPI) ภายใต้กระทรวงเกษตร (Department of Agriculture: DA) ก่อนการนำเข้า เพื่อป้องกันแมลงหรือศัตรูพืชเข้ามาในประเทศฟิลิปปินส์

(3) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าว (RCEF) โดยจะนำรายได้จากการเก็บภาษีนำเข้าข้าวจำนวน 10 พันล้านเปโซต่อปี มาจัดตั้งเป็นเวลา 6 ปี ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนชาวฟิลิปปินส์ให้สามารถแข่งขันกับข้าวที่นำเข้ามาได้

ทั้งนี้ การออกกฎหมาย Rice Tariffication Bill ของฟิลิปปินส์ ทำให้ช่องทางการซื้อขายในแบบรัฐต่อรัฐ (G to G) โดยหน่วยงาน National Food Authority (NFA) ถูกยกเลิกตามกฎหมายดังกล่าวไปด้วยและได้ยกเลิกอำนาจหน้าที่ของ NFA ในการออกใบอนุญาต การจดทะเบียนสำหรับผู้นำเข้า ผู้ค้า ผู้ดำเนินการคลังสินค้า ผู้ค้าส่งและผู้ค้าปลีกและอื่นๆ โดย NFA จะยังคงมีบทบาทสำคัญเฉพาะด้านการควบคุมและรักษาเสถียรภาพราคาในประเทศ รวมทั้งการรักษาปริมาณสต็อกข้าวภายในประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร

3.3 เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ออกคำสั่ง Memorandum Order No. 28 on Supplementary provision to DA Department Circular No.4, series of 2016 เกี่ยวกับ Guidelines on the importation of plants, planting materials and plant products for commercial purposes กำหนดกฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรการสุขอนามัยการนำเข้าข้าวที่เข้มงวดมากขึ้น ในขั้นตอนการออกใบ Sanitary and phytosanitary import clearance (SPSIC) เพื่อครอบคลุมการตรวจสอบสารโลหะหนักระดับสารตกค้างกำจัดศัตรูพืช สารปนเปื้อน/สิ่งสกปรกภายนอก รวมทั้ง microbiological parameters เพื่อควบคุมความปลอดภัยของอาหารในสินค้าข้าว ทั้งนี้ ได้กำหนดให้สินค้าข้าวจะต้องถูกจัดส่งจากประเทศต้นทางภายในวันที่กำหนดตามที่ได้รับอนุมัติและสินค้าต้องเดินทางมาถึงไม่ช้ากว่า 60 วันจากวันที่ต้องจัดส่ง

4. รูปแบบการค้าข้าวในฟิลิปปินส์

4.1 การค้าปลีกแบบสมัยใหม่ (Supermarket) ในปัจจุบัน มีรูปแบบการจัดจำหน่าย ข้าวใน 2 ลักษณะ ดังนี้

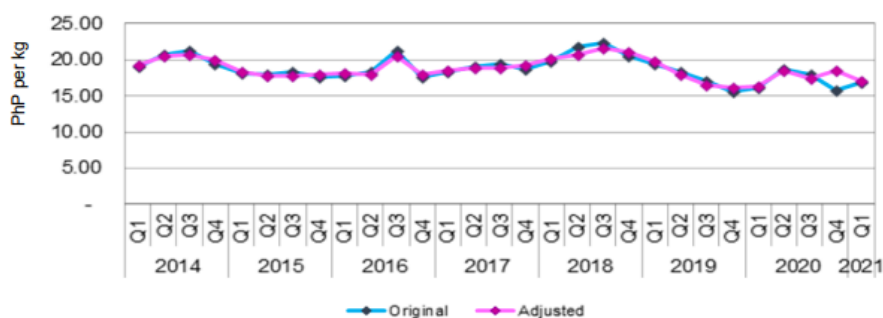
- (1) การตักจำหน่ายเป็นกรัม/กิโลกรัม มีการจำหน่ายข้าวหลากหลายชนิด อาทิ Melagkit Premium, Jasmine, Milagrosa, Passion, Brown Healthy, California, Commodore, Platinum, Denurado และ GS Supreme
- (2) ข้าวบรรจุถุง เป็นข้าวที่บรรจุถุงในหลากหลายขนาดขึ้นอยู่กับจำนวนกิโลกรัมที่บรรจุต่อถุงมีตั้งแต่บรรจุถุง 2 กิโลกรัม 5 กิโลกรัม 10 กิโลกรัม 20 กิโลกรัม และ 25 กิโลกรัม ซึ่งข้าว Thai Jasmine ที่ระบุว่า นำเข้าจากไทย เป็นข้าวที่มีราคาสูงที่สุดในขนาดบรรจุถุง 5 กิโลกรัม นอกจากนี้ยังมีข้าวออร์แกนิกอยู่ด้วย เช่น Red rice, Brown rice และ Black rice มีหลากหลายขนาดบรรจุเช่นเดียวกัน

4.2 การค้าในตลาดแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่จะเป็นข้าวแบบตักจำหน่ายที่ มีข้าวหลากหลายประเภท อาทิ Sinandomeng, Well milled rice, Denorado, Ganador, Thai rice, Blue Bird, Sung Song, Thai Jasmine, Fancy rice, Malangkit เป็นต้น และยังมีข้าวออร์แกนิก อาทิ Red rice, Brown rice, Black rice, Perurutong และ Ifugao นอกจากนี้ ใน ตลาดนี้ยังพบร้านค้าที่ได้รับการรับรองจากองค์การอาหารแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ (NFA) ให้จำหน่ายข้าว NFA ที่มีราคา ถูกกว่าราคาข้าวทั่วไป ซึ่งพบว่า Sinandomeng เป็นข้าวที่มีผู้บริโภคเลือกซื้อมากที่สุด

5. สถานการณ์ราคาข้าว

5.1 ราคาข้าวเปลือก

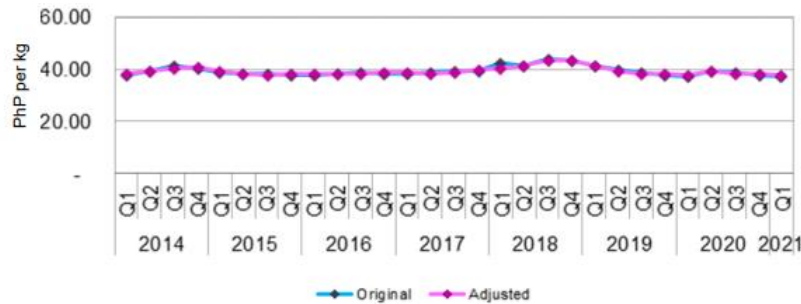
● ราคาข้าวเปลือกไตรมาสแรกของปี 2564 เฉลี่ยอยู่ที่ 17.10 เปโซต่อกิโลกรัม ลดลงจากไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 18.49 เปโซต่อกิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 7.52 แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกของปี 2563 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 16.38 เปโซต่อกิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.40

Source: Philippine Statistics Authority (PSA), Farmgate Price Survey (FPS)

5.2 ราคาขายส่งข้าวสารทั่วไป

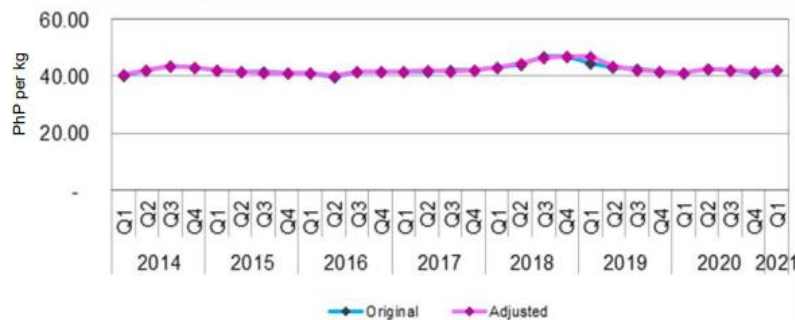
● ราคาขายส่งข้าวสารทั่วไปในไตรมาสแรกของปี 2564 เฉลี่ยอยู่ที่ 37.55 เปโซต่อกิโลกรัม ลดลงจากไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 38.07 เปโซต่อกิโลกรัม หรือลดลงร้อยละ 1.37 แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกของปี 2563 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 37.49 เปโซต่อกิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.16

Source: Philippine Statistics Authority (PSA), Wholesale Price Survey (WPS)

5.3 ราคาขายปลีกข้าวสารทั่วไป

● ราคาขายปลีกข้าวสารทั่วไปในไตรมาสแรกของปี 2564 เฉลี่ยอยู่ที่ 42.14 เปโซต่อกิโลกรัม เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 ที่มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 41.40 เปโซต่อกิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.79 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแรกของปี 2563 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 41.30 เปโซต่อกิโลกรัม หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.03

Source: Philippine Statistics Authority (PSA), Retail Price Survey (RPS)

6. การสำรวจราคาขายปลีกข้าวในซูเปอร์มาร์เก็ต/ห้างสรรพสินค้าในเขตเมโทรมะนิลา

ชนิดข้าว	ขนาดบรรจุภัณฑ์	ราคา (เปโซ)	หมายเหตุ
Dinorado Rice	2 กิโลกรัม	134.55	ข้าวท้องถิ่น
Dinorado Rice	5 กิโลกรัม	274.00 -334.30	ข้าวท้องถิ่น
Dinorado Rice	10 กิโลกรัม	573.00	ข้าวท้องถิ่น
Dinorado Rice	25 กิโลกรัม	1,524.00	ข้าวท้องถิ่น
Sinandomeng Rice	2 กิโลกรัม	121	ข้าวท้องถิ่น
Sinandomeng Rice	5 กิโลกรัม	317.95	ข้าวท้องถิ่น
Sinandomeng Rice	10 กิโลกรัม	570 - 635	ข้าวท้องถิ่น
100% whole grain rice	5 กิโลกรัม	324.00	N/A
100% whole grain rice	10 กิโลกรัม	633.00	N/A

ชนิดข้าว	ขนาดบรรจุภัณฑ์	ราคา (เปโซ)	หมายเหตุ
Fragrant Jasmine rice	5 กิโลกรัม	319.50	N/A
Fragrant Jasmine rice	10 กิโลกรัม	619.50	N/A
Thai Jasmine Rice	2 กิโลกรัม	174.90 – 187.60	สินค้านำเข้า
Thai Jasmine Rice	5 กิโลกรัม	405.70 - 415.80	สินค้านำเข้า
Thai Jasmine Rice	10 กิโลกรัม	809-816.20	สินค้านำเข้า
Thai Hom Mali Rice	2 กิโลกรัม	247.50	สินค้านำเข้า
Thai Hom Mali Rice	5 กิโลกรัม	640.00	สินค้านำเข้า
Thai Hom Mali Rice	10 กิโลกรัม	1,220.00	สินค้านำเข้า
Thai Hom Mali Rice	25 กิโลกรัม	2,770.00	สินค้านำเข้า
Basmati Rice	1 กิโลกรัม	268.00	สินค้านำเข้า
Basmati Rice	5 กิโลกรัม	880 - 1,500	สินค้านำเข้า
Brown Rice	2 กิโลกรัม	187	ข้าวท้องถิ่น
Japan Rice	2 กิโลกรัม	221	ข้าวนำเข้า
Organic Rice	2 กิโลกรัม	159.50	ข้าวท้องถิ่น
Red Rice	2 กิโลกรัม	201.30	ข้าวท้องถิ่น
Special Rice Local	1 กิโลกรัม	45.00 -61.00	ตักจำหน่ายเป็นกิโลกรัม
Special Rice Imported	1 กิโลกรัม	112.00	ตักจำหน่ายเป็นกิโลกรัม

ที่มา: การสำรวจห้างซูเปอร์มาร์เก็ตในเมืองมากาติ เมโทรมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อเดือนเมษายน 2564

7. โอกาส อุปสรรคและความท้าทาย

โอกาส	อุปสรรค/ความท้าทาย
คุณภาพและรสชาติของข้าวไทยเป็นที่ยอมรับในตลาดฟิลิปปินส์	ราคาข้าวไทยสูงกว่าข้าวจากประเทศอื่นๆ มาก เช่น เวียดนาม ปากีสถาน เมียนมา
ไทยมีการส่งออกข้าวมายังฟิลิปปินส์มาอย่างยาวนาน มีความเชี่ยวชาญในการส่งออก	การแข่งขันในตลาดข้าวมีความรุนแรงมากขึ้น หลังฟิลิปปินส์เปิดเสรีการนำเข้าข้าว

โอกาส	อุปสรรค/ความท้าทาย
แนวโน้มร้านอาหารไทยในฟิลิปปินส์มีจำนวนเพิ่มขึ้น	ชาวฟิลิปปินส์หันมานิยมบริโภคข้าวขาวพื้นนุ่มเพิ่มมากขึ้น แต่ข้าวไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นข้าวขาวพื้นแข็ง
จำนวนประชากรชาวฟิลิปปินส์มีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและผู้บริโภคมีรายได้สูงขึ้น	การแอบอ้างใช้ชื่อข้าวไทยในการจำหน่ายข้าวจากแหล่งอื่น ๆ
การเปิดเสรีนำเข้าข้าว ทำให้เปิดโอกาสในการส่งออกข้าวของไทย	ชื่อข้าวหอมมะลิไทย (Thai Hom Mali Rice) ยังไม่เป็นที่รู้จักและคุ้นเคยของผู้บริโภค

8. ประเด็นสำคัญ/สถานการณ์ COVID-19

8.1 หลังจากฟิลิปปินส์เปิดเสรีนำเข้าเมื่อเดือนมีนาคม 2563 พบว่า ปริมาณนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าวราคาถูก (ข้าวเวียดนาม) ทำให้ผู้ค้า (Traders) กดราคารับซื้อข้าวภายในประเทศ ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกภายในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่องและเกษตรกรชาวนาได้รับความเดือดร้อน โดยเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าว

8.2 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2562 กระทรวงเกษตร (Department of Agriculture) ได้ประกาศเปิดการไต่สวนขั้นต้น (Preliminary Investigation) เพื่อใช้มาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Safeguard Measure) สำหรับสินค้าข้าว ภายใต้พิกัดศุลกากร 1006.30.30 1006.30.40 1006.30.91 และ 1006.30.99 โดยอ้างว่าอุตสาหกรรมข้าวภายในประเทศได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจากปริมาณนำเข้าข้าวที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2562 กระทรวงเกษตรได้ประกาศยุติการไต่สวนดังกล่าว โดยรัฐบาลได้ให้เงินช่วยเหลือแก่ชาวนาเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากราคาข้าวเปลือกตกต่ำแทน

8.3 การบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับมาตรการสุขอนามัยการนำเข้าข้าวที่เข้มงวดมากขึ้นตามข้อ 3.3 ทำให้เป็นอุปสรรคในการนำเข้าข้าว โดยรัฐบาลฟิลิปปินส์ได้กำหนดกฎระเบียบดังกล่าวเพื่อเป็นกลยุทธ์ในการชะลอการนำเข้าข้าวในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวและลดแรงกดดันจากกลุ่มเกษตรกรชาวนาท้องถิ่น ซึ่งก่อนหน้านี้ได้เรียกร้องให้รัฐบาลบังคับใช้มาตรการ Safeguard เพื่อแก้ไขปัญหาการไหลทะลักของปริมาณข้าวนำเข้าที่มีราคาถูกส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ

8.4 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์ต้องใช้มาตรการปิดเมือง (Lockdown) และมาตรการกักกันชุมชนขั้นสูง (Enhanced Community Quarantine) พื้นที่เกาะลูซอน รวมถึงเมโทรมะนิลา เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดฯ ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ยืนยันว่าข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักจะมีเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชนในช่วงของการปิดเมืองจากปริมาณข้าวในสต็อกของ NFA และผลผลิตข้าวที่กำลังเก็บเกี่ยว รวมถึงปริมาณข้าวที่นำเข้าโดยเอกชนมาก่อนหน้านี้อย่างต่อเนื่อง

8.5 รัฐบาลฟิลิปปินส์วางแผนจะจัดซื้อข้าวปริมาณ 300,000 ตันในรูปแบบรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) จากประเทศผู้ผลิตข้าวสมาชิกอาเซียน เช่น ไทย เวียดนาม เมียนมา และนอกอาเซียน เช่น อินเดีย และปากีสถาน เพื่อเพิ่มปริมาณข้าวในสต็อกในช่วงวิกฤติ COVID-19 โดยมอบหมายให้หน่วยงาน Philippine International Trading Corporation (PITC) ภายใต้กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมฟิลิปปินส์เป็นผู้ดำเนินการ ต่อมาเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2563 หน่วยงาน PITC ได้จัดประชุมการนำเข้าข้าวแบบ G to G ปริมาณ 300,000 ตันดังกล่าว ผ่านระบบ Teleconference (zoom) โดยมีประเทศเข้าร่วมเสนอขาย 4 ประเทศ ได้แก่ เมียนมา เวียดนาม ไทย และอินเดีย โดยกรมการค้าต่างประเทศในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทยได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว และเมื่อวันที่ 11

มิถุนายน 2563 หน่วยงาน PITC ได้แจ้งผลการประเมินการเสนอราคาขายต่อประเทศผู้เข้าร่วมการประมูล (Bid Ranking of Qualified Bids)

8.6 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2563 กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมฟิลิปปินส์ ออกมาระบุว่าหน่วยงาน PITC จะยุติการดำเนินการนำเข้าข้าวแบบ G to G เนื่องจากขณะนี้ไม่มีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าว G to G ดังกล่าว หลังจากรัฐบาลเวียดนามได้ยกเลิกการห้ามส่งออกข้าวตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2563 เป็นต้นมา ทำให้สามารถคาดการณ์สถานการณ์ปริมาณสต็อกข้าวในประเทศได้ นอกจากนี้ เห็นว่าการนำเข้าข้าวโดยภาคเอกชนตามปกติ จะทำให้รัฐบาลมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเงินภาษีนำเข้าข้าวจะถูกจัดเก็บเข้ากองทุน RCEF เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมข้าวในประเทศ อย่างไรก็ตาม ตามรายงานข่าวก่อนหน้านี้ระบุว่าหน่วยงาน PITC ประสบปัญหาในการขอรับเงินงบประมาณในการจัดซื้อข้าวดังกล่าวจากกระทรวงงบประมาณและการจัดการ (Department of Budget and Management: DBM)

8.7 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2564 ประธานาธิบดี Rodrigo R. Duterte ได้ลงนามคำสั่ง Executive Order (EO) No.135 ปรับลดอัตราภาษีนำเข้าทั่วไป (MFN Tariff Rates) สำหรับสินค้าข้าวเป็นการชั่วคราว 1 ปี ดังนี้

สินค้า/พิกัดศุลกากร	MFN Tariff Rate (ร้อยละ)		
		อัตราปัจจุบัน	อัตราตามคำสั่ง EO No.135
Rice HS: 02.03	In-quota	40	35
	Out-quota	50	35

ทั้งนี้ การออกคำสั่งดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการขยายแหล่งนำเข้าข้าวเพิ่มเติม นอกเหนือจากการนำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเพิ่มอุปทานข้าวในประเทศและเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงด้านอาหารท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมทั้งเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและลดแรงกดดันต่ออัตราเงินเฟ้อ

9. สถานการณ์ความเคลื่อนไหวล่าสุดในตลาดข้าวฟิลิปปินส์ (เดือนมิถุนายน 2564)

9.1 กรมศุลกากรออกประกาศ Customs Memorandum Circular (CMC) 108-2021 เพื่อกำหนดอัตราภาษีนำเข้าข้าวทั่วไป (MFN) ทั้งในโควตาและนอกโควตาลดลงเหลือร้อยละ 35 เป็นระยะเวลา 1 ปี ตามคำสั่ง Executive Order 135 ของประธานาธิบดี Duterte โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2564 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม สหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) ออกมาระบุว่า การปรับลดภาษีนำเข้าข้าวจากประเทศนอกอาเซียนดังกล่าว จะทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีถึง 548 ล้านดอลลาร์ มากกว่า 9 เท่าจากการประเมินของคณะกรรมการด้านภาษีที่ก่อนหน้านี้ได้คาดการณ์ว่าจะสูญเสียรายได้ประมาณ 60 ล้านดอลลาร์

9.2 สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry) กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ระบุว่าปริมาณการนำเข้าข้าวในช่วง 5 เดือนแรกของปี 2564 (เดือนมกราคม - พฤษภาคม) อยู่ที่ 137,141.602 ตัน ต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเวียดนามยังคงเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับ 1 คิดเป็นประมาณร้อยละ 91 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด แต่มีปริมาณการนำเข้าลดลงอยู่ที่ 968,329.885 ตัน จาก 937,309.55 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือลดลงร้อยละ 3.2

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

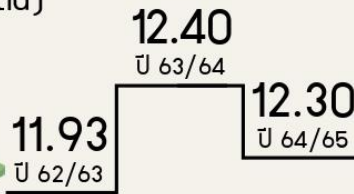
มิถุนายน 2564

สถานการณ์ตลาดข้าวในฟิลิปปินส์ เดือนมิถุนายน 2564

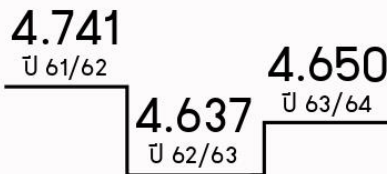

การผลิต (ล้านตัน)

ที่มา: USDA

พื้นที่เพาะปลูก (ล้านเฮกตาร์)

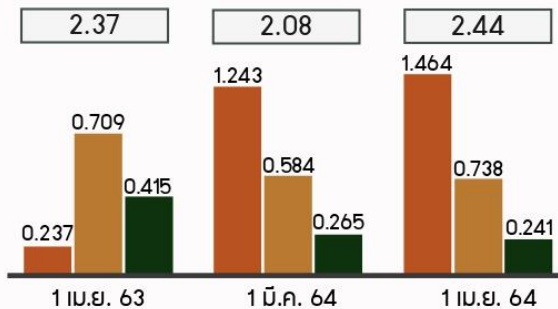
ที่มา: USDA

การบริโภค (ล้านตัน)

ที่มา: USDA

สต็อกข้าวในประเทศ (ล้านตัน)

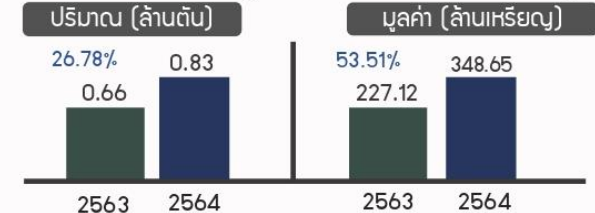
ที่มา: PSA Household Commercial NFA

ราคาข้าวในประเทศ (ไตรมาสที่ 1 ปี 2564)

ข้าวเปลือก	ข้าวสาร
17.10 เปโซ/กก.	ส่ง 37.55 เปโซ/กก. ปลีก 42.14 เปโซ/กก.

ที่มา: PSA

การนำเข้าข้าว (มกราคม - เมษายน 2564)

ที่มา: Global Trade

ประเทศที่ฟิลิปปินส์นำเข้าข้าว

มากที่สุด 5 อันดับ (มกราคม-มีนาคม 2564)

- เวียดนาม 756,911 ตัน / 34.67%
305.20 ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- เมียนมา 32,300 ตัน / -47.14%
12.07 ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- ไทย 30,214 ตัน / 7.65%
12.77 ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- จีน 7,700 ตัน / 168.27%
15.40 ล้านเหรียญสหรัฐฯ
- กัมพูชา 2,522 ตัน / 1,140.80%
0.88 ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ที่มา: Global Trade

Highlight ประจำเดือนมิถุนายน 2564

- กรมศุลกากรออกประกาศ Customs Memorandum Circular (CMC) 108-2021 เพื่อกำหนดอัตราภาษีนำเข้าข้าวทั่วไป (MFN) ทั้งในโควตาและนอกโควตาลดลงเหลือร้อยละ 35 เป็นระยะเวลา 1 ปี ตามคำสั่ง Executive Order 135 ของประธานาธิบดี Duterte โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มี.ย.64 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตาม สหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) ออกมาระบุว่า การปรับลดภาษีนำเข้าข้าวจากประเทศนอกอาเซียนดังกล่าว จะทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์สูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีถึง 548 ล้านเปโซ มากกว่า 9 เท่าจากการประเมินของคณะกรรมการด้านภาษีที่ก่อนหน้านี้ได้คาดการณ์ว่าจะสูญเสียรายได้ประมาณ 60 ล้านเปโซ
- สำนักอุตสาหกรรมพืช (Bureau of Plant Industry) กระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ ระบุว่าปริมาณการนำเข้าข้าวในช่วง 5 เดือนแรกของปี 64 (เดือน ม.ค. - พ.ค.) อยู่ที่ 137,141.602 ตัน ต่ำกว่าปริมาณการนำเข้าในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยเวียดนามยังคงเป็นแหล่งนำเข้าข้าวอันดับ 1 คิดเป็นปริมาณร้อยละ 91 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด แต่มีปริมาณการนำเข้าลดลงอยู่ที่ 968,329.885 ตัน จาก 937,309.55 ตัน ในช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือลดลงร้อยละ 3.2